

DÁNIEL 11-12.

Nyissuk ki Bibliánkat Dániel könyvének 11. fejezeténél! Isten ebben az igerészen jövőbeli eseményeket fed fel Dániel előtt. Ha jobban megvizsgáljuk ezt az igeszakaszt, láthatjuk, milyen bámulatos részletekről kap kijelentést Dániel. Ezért is okoz ez a fejezet számos bibliatudósnak fejtörést. Sokan közülük azt állítják, ez a könyv i.e. 166-ban íródott, amikor az említett események már bekövetkeztek, mert elképzelhetetlennek tartják, hogy Dániel már a történéseket megelőzően ilyen részletesen írjon róluk. Ha a könyv valóban i.e. 166-ban íródott volna, az már önmagában is csodát jelentene, hiszen a Septuaginta i.e. 220 körül készült el, és a Septuaginta már tartalmazza Dániel könyvét! Sőt mi több, Dánielnek tulajdonítja, és hiteles írásként kezeli – már legalább 60 évvel a könyv bírálói által meghatározott keletkezési időpont előtt! Érdekes, hogy a Septuaginta íróinak már 60 évvel a könyv tényleges keletkezése előtt rendelkezésükre állt egy példány, amit görögre fordíthattak! Itt Amerikában azt szoktuk mondogatni, hogy a tények nem hazudnak, de a hazugok nem a tényekre támaszkodnak!

Nézzük tehát a 11. fejezetet: *„Mert én is mellette álltam a méd Dárius uralkodásának első évében: erősítettem és támogattam. Most pedig elmondom a neked való igazságot: Íme, ezután még három király következik Perzsiában”* – abban az időben Dárius volt hatalmon, akit további három király követ majd a trónon, akik ezen a néven vonultak be a történelembe: Canbyzes, Smerdis és I. Dárius. További három király jelenik tehát meg a színen, *„majd a negyedik mindegyiknél nagyobb gazdagságot fog szerezni”* – ő Xerxes – *„és amikor gazdagsága révén megerősödik, mindent megmozgat a görög birodalom ellen”* (1-2. vers). Xerxes rendkívül gazdag volt, óriási hatalommal bírt, és egy napon támadást indított Görögország ellen. Bár legyőzte, meghódítani nem tudta. Beteljesedett tehát az a prófécia, amely először három király megjelenését jövendöli meg – Canbyzes, Smerdis és I. Dárius -, majd pedig egy negyedikét Xerxes személyében, ki a többiekénél tehetősebb lesz, és támadást intéz majd a görög birodalom ellen. *„De ott majd egy hős király lép el”* – Nagy Sándor – *„aki nagy hatalommal uralkodik, és azt tesz, amit csak akar”* (3. vers). *„Am alig lépett fel, összeomlik birodalma, és négyfelé osztják azt, a négy égtáj szerint. Nem az ő maradékára száll, és nem lesz olyan hatalmas, mint amikor ő uralkodott, mert részekre szakad birodalma, és másoké lesz, nem az övék”* (4. vers). Nagy Sándor is megjelenik tehát a színen, de halála után nem családjára száll birodalma, hanem másokra, sőt részekre szakad.

„A déli király erős lesz, de vezérei közül egyik erősebb lesz nála, és hatalomra jut, még nagyobb hatalommal uralkodik, mint ő” (5. vers). Nagy Sándor halála után birodalma négy fő részre szakadt, és az egyes részek felett tábornokai vették át az uralmat. Görögországban Cassander uralkodott, Trákiában Lysimachus, Egyiptomban I. Ptolemaiosz Szótér, Szíriában pedig végül Seleucus Nicator vette kezébe a hatalmat. Dániel könyve azonban nem foglalkozik sem Görögországgal, sem pedig Trákiával, hanem

sokkal inkább Egyiptommal és Szíriával, hiszen a két ország közötti hadviselés közvetlenül érintette Izráelt. Izráel a két ország között feküdt, így egymás ellen intézett támadásaikban mind az egyiptomiaknak, mind pedig a szíriaiaknak Izráel földjén kellett átvonulnia. Dániel a továbbiakban néhány érdekes részletet tár fel előttünk, amelyek egytől-egyig be is teljesedtek. *„A déli király erős lesz, de vezérei közül egyik erősebb lesz nála, és hatalomra jut, még nagyobb hatalommal uralkodik, mint ő. Évek múltával barátságot kötnek”* – a déli király tehát harcban állt az északi királlyal, végül azonban szövetségre lépnek - *„a déli király lánya hozzámegy az északi királyhoz a jó viszony érdekében. De ezzel sem tudja megtartani hatalmát. Nem marad meg sem a király, sem a gyermeke. Az asszony pedig áldozatul esik kíséretével és fiával, meg azzal együtt, aki támogatta őt abban az időben”* (6. vers). Az történt, hogy Egyiptom királya, II. Ptolemaiosz feleségül adta lányát Berenikét az északi királyhoz, II. Antiochushoz, aki közben elvált előző feleségétől, hogy Berenikét nőül vehesse. Ptolemaiosz halála után azonban Antiochus elüldözte Berenikét, és visszafogadta első feleségét, aki azonban bosszúból megmérgezte férjét, sőt Berenikét és fiát is. Ne feledjük, hogy amikor Antiochus feleségül vette Berenikét, aki később fiút szült neki, Antiochus első házasságából származó fiai elvesztették a lehetőséget, hogy valaha is trónra kerüljenek. Antiochus, Bereniké, illetve fiuk meggyilkolása viszont újra ismét szabaddá tette számukra az utat. Dániel könyvében pontosan az ehhez kapcsolódó intrikákról olvashatunk, melyek később valóban sor is került. Bereniké halálát követően Bereniké fivére, III. Ptolemaiosz Eurgetész egyiptomi hadseregével Szíriára támadt, és megölte Antiochus első feleségét, vagyis Antiochus és Bereniké gyilkosát. *„De helyére áll az asszony gyökérzetének egy másik hajtása”* – ez Bereniké egyik családtagjára, konkrétan fivérére utal – *„aki majd rátámad az északi király haderejére. Betör a várába, és elbánik velük, mert erősebb lesz”* (7. vers). Bereniké fivére, III. Ptolemaiosz Eurgetész valóban megtámadta Szíriát, pontosan úgy, ahogy azt Dániel könyve leírja. *„Elhurcolja Egyiptomba isteneiket, bálványszobraikat és drága ezüst-és aranytárgyaikat. Így ő néhány évig békén marad az északi királytól”* (8. vers) Vagyis: *„Az ugyan betör egyszer a déli király országába, de vissza kell térnie a maga földjére”* (9. vers).

„Azután a fiai indítanak háborút. Nagy hadsereget gyűjtenek, amely betör, és végigzúdul az országon” – az északi király fiáról van tehát szó, akit III. Ptolemaiosz Eurgetész legyőzött. *„Nagy hadsereget gyűjtenek, amely betör, és végigzúdul az országon. Később ismét háborút indítanak, és eljutnak az erődítményig”* (10. vers). *„Ekkor a déli király nekikeseredve kivonul, és harcba bocsátkozik az északi királlyal. Az nagy sereget állít vele szembe, de a sereg ennek a kezébe kerül”* (11. vers). *„Amikor ezt a sereget elhurcolják, felfuvalkodik, és bár ezreket ejt el, hatalma nem lesz tartós”* (12. vers). Ebben az igeszakaszban már IV. Ptolemaiosz Filopátorról van szó, az akkori déli királyról. Hatalmas sereget gyűjtött össze, majd kivonult az északi király ellen, és bár le is győzte az ellenséget, és óriási zsákmányt

szerzett, mégsem aknázza ki teljesen a győzelem nyújtotta lehetőségeket. Nem igazta le a népet, mert túlonúl lefoglalta őt saját kicsapongó életmódja odahaza, Egyiptomban. Amikor tehát azt olvassuk, hogy „*bár ezreket ejt el, hatalma nem lesz tartós*”, arról van szó, hogy nem használta ki ellensége vereségét. Ehelyett inkább visszasietett Egyiptomba, hogy teljes jómódban tovább élje szabados életét. „*Mert az északi király újabb sereget állit fel, nagyobbat az előzőnél, és néhány év múlva rátör egy jól felszerelt, nagy haderővel*” (13. vers). „*Abban az időben sokan támadnak a déli király ellen*”. Az északi király tehát visszatért – Antiochus Magnus, vagyis Nagy Antiochus. „*Abban az időben sokan támadnak a déli király ellen*” – ezen a ponton V. Fülöp Makedónia királya csatlakozott hozzá Egyiptom ellen, sőt néhány egyiptomi lázadó, és néhányan a zsidók közül is támogatták őket. „*A te néped erőszakos fiai is fölkelnek, hogy beteljesítsenek egy látomást, de elbuknak*” (14. vers). „*Mert az északi király*” – vagyis Nagy Antiochus –, „*eljön, sáncot emel, és elfoglalja a megerősített várost. A déli csapatok nem tudnak helytállni, válogatott embereinek sincs ereje az ellenállásra. Támadójuk azt tesz velük, amit akar, és senki sem tud megállni vele szemben. Így eljut az ékes földre is, mely egészen a kezébe kerül*” (15-16. vers). „*Azután arra törekszik, hogy érvényesítse hatalmát a déli király országában. Egyezséget köt vele, és leányát feleségül adja hozzá, hogy romlását okozza. De leánya nem áll mellé, és nem lesz az ő pártján*” (17. vers). Ekkor V. Ptolemaiosz Epifánész uralkodott Egyiptomban. Mindössze hét éves volt, amikor a trónra került, vagyis akkortájt inkább csak reprezentatív szerepet töltött be az ország élén, Antiochus azonban gondoskodott róla, hogy a megfelelő időben Epifánész majd leányát, I. Kleopátrát vegye feleségül, abban a reményben, hogy amikor majd lánya megérkezik Egyiptomba, apja szövetségesévé válik Egyiptom királyával szemben. Amikor viszont néhány évvel később a frigy megkötött, Kleopátra nem állt édesapja, Nagy Antiochus mellé, hanem férjét támogatta apjával szemben. Nagy Antiochus terve tehát visszafelé sült el. Dániel könyvben Antiochus tervéről is olvashatunk, sőt mi több, annak megghiúsulásáról. Bizony, ha Antiochus olvasta volna az Írásokat, tudta volna, hogy nem kéne leányát Egyiptomba küldenie! „*Egyezséget köt vele, és leányát feleségül adja hozzá, hogy romlását okozza. De leánya nem áll mellé, és nem lesz az ő pártján*”.

„*Ezután a szigetek ellen fordul*” – mivel Egyiptomot nem sikerült meghódítania, 300 hajót számláló hadiflottát állított föl, és kihajózott a Földközi-tengerre. Végül Rómával is harcba szállt, amely ekkorra már egyre több hatalomra tett szert az antik világban. „*Ezután a szigetek ellen fordul, és sokat elfoglal, de egy hadvezér véget vet gyalázatosságának, és nem tudja gyalázatosságát folytatni. Ekkor saját országa erődjei felé fordul, de megbotlik, elesik, és nyoma sem lesz*” (18-19. vers). Antiochust végül a rómaiak győzték le, sőt egy évente fizetendő busás összeget is kiróttak rá büntetésképpen. Antiochus ezért egy alkalommal megpróbálta kifosztani az egyik város templomát, mire a városlakók annyira felbőszültek, hogy megölték. Antiochus tehát valóban „megbotlott”, és örökre eltűnt a színről. „*Aki az ő*

helyére áll,” – fia, Seleucus IV. Philopator - „*az adószedőt küld a dicső országba*”. Megpróbálta megemelni az adót, hogy teljesíteni tudja kötelezettségét Róma felé, „*de rövid idő múlva elpusztítják orvul, nem háborúban*” (20. vers). Rövid uralma végén megmérgezték, mert az emberek felháborodtak a megemelt adók láttán. „*Az ő helyére áll egy gyalázatos*” – IV. Antiochus Epiphanes - „*Nem úgy adják neki a királyi méltóságot, hanem váratlanul jön, és a királyságot csellel szerzi meg*” (21. vers). IV. Antiochus Epiphanes álnok ember volt. „*Seregek szélednek szét előtte, és megsemmisülnek, még a szövetség fejedelme is*” (22. vers). „*Mert mióta barátságot kötött vele, mindig álnok volt. Maroknyi néppel vonul ellene, és győz. Zavartalanul eljut a leggazdagabb tartományba is, és olyat tesz, amelyet sem elődei, sem ősei nem tettek. Prédát, zsákmányt és kincseket osztogat híveinek, és az erődök megtámadására is terveket sző egy ideig*” (22-24. vers). Epiphanes hódító hadjáratra indult, de elődeitől eltérően ő nem halmozta fel magának a csatában szerzett gazdagságot, hanem szétszította azt tábornokai és hívei között. Ezt is megjövendöli Dániel. „*Azután összeszedi erejét és bátorságát és a déli király ellen vonul nagy haderővel. A déli király is háborúra készül igen nagy és hatalmas haderővel, de nem tud győzni, mert árulást követnek el ellene*” (25. vers). Hatalmas sereggel támadt tehát Egyiptomra, és bár Egyiptom ellenállt, az északiak legyőzték őket. „*Azok teszik tönkre, akik az ő kenyerét eszik. Serege szétszéled, és sokan esnek el halálra sebzetten*” (26. vers). „*Mindkét király rosszat forral*” – Róma végül leállította őket, bár mindketten tovább szövögették fondorlatos terveiket. Ha a történelmet tanulmányozzuk, érdekes módon arra is fény derül, hogy Egyiptom királyának fivére Alexandriában lakott, és mindkét férfi folyamatosan ravasz terveket szövögetett, és hazudozott. „*Mindkét király rosszat forral. Egy asztalnál ülve hazugságokat beszélnek, de eredménytelenül, mert a vég ideje meg van szabva*” (27. vers). Hazudoztak egymásnak, és szövetségre léptek, bár egyikük sem tervezte azt betartani. „*Azután az északi király visszatér országába sok kincessel. A szent szövetség ellen fordul, és szándékát végrehajtva tér vissza országába*” (28. vers).

„*Egy idő múlva újra a déli ország ellen támad*” – egy idő múlva tehát IV. Antiochus Epiphanes ismét elindul, hogy meghódítsa Egyiptomot - „*de másodszor nem olyan eredménnyel, mint először*” (29. vers). Ez alkalommal, amikor Alexandriába érkezett, római hajók várták a kikötőben, a római tábornok, Popilius Laenas pedig tolmácsolta neki a római szenátus parancsát, miszerint azonnal vonuljon vissza csapataival. Epiphanes előbb gondolkodási időt kért, hogy embereivel konzultálhasson, de akkor a római tábornok fogta pálcáját, egy kört rajzolt Epiphanes köré a homokba, majd így szólt: „Döntened kell, még mielőtt kilépsz ebből a körből!”. A római tábornok annyira megfélemlítette, hogy Epiphanes ott és akkor elhatározta, visszavonul. Dániel könyvében ezt is megtaláljuk fehéren-feketén: a római hadiflotta már ott várta őket Alexandria kikötőjében. Bámulatosnak találom, hogy Isten ennyire részletesen mesél Dánielnek ezekről az eseményekről, melyek csak később következtek be. Epiphanes dühösen és

szégyenben távozott Egyiptomból, ezért elhatározta, Izráel népén tölti ki mérgét. Hazafelé, Szíriába tartva ezért Jeruzsálemet is útba ejtette, és megszenteltelenítette a templomot. *„Mert a kittiek hajói felvonulnak ellene, úgyszólván megijed, visszavonul, és a szent szövetségen tölti ki dühét. És ismét azoknak kedvez, akik elhagyják a szent szövetséget”* (30. vers). *„Parancsára előállnak csapatai. Meggyalázzák a megerősített szentélyt, megszüntetik a mindennapi áldozatot és felállítják az iszonyatos bálványt”* (31. vers). Epiphanes Jeruzsálembe ment, és beszennyezte a templomot. Pogány oltárt emelt Isten oltára fölé, egy bálványt is fölállított a templomban, majd egy disznót áldozott fel a pogány isten oltárán ott a templomban. *„Akik vétkeztek a szövetség ellen, azokat ráveszi, hogy elhagyják hitüket. De azok, akik ragaszkodnak Istenükhöz, bátor tetteket visznek véghez”* (32. vers). Templomuk megszenteltelenítése annyira feldühítette az embereket, hogy Júdás Makkabeus vezetésével egy elszánt csoport elkezdett rajtaütésszerű támadásokat mérni a szíriai hadseregre, és minden ellenük küldött csapatot le is győztek. Végül a templomot is sikerült visszafoglalniuk, megtisztítaniuk, és újra Istennek szentelniük – erre emlékeznek minden évben azóta is a zsidók Hanuka ünnepén. *„De azok, akik ragaszkodnak Istenükhöz, bátor tetteket visznek véghez”* – Júdás Makkabeus és társai. *„A nép okosai sokakat meggyőznek, de fegyver, tűz, fogság és fosztogatás miatt elesnek egy időre”* (33. vers) – Júdás Makkabeus és társai is kard által estek el. *„Elesettséjük idején kapnak egy kevés segítséget, mire sokan számításból csatlakoznak hozzájuk. Az értelmesek közül is elesnek néhányan, hogy kipróbálták, tiszták és fehérek legyenek a vég idejére, mert még nincs itt a megszabott idő”* (34-35. vers). Ezen a ponton Dániel próféciája előreugrik egészen az utolsó időkig, és Dániel megpillantja az Antikrisztust, akit az Ige leggyakrabban kárhozat fiaként, a törvénytípróként, vagy a fenevadként emleget.

„Ez a király” – az Antikrisztus – *„azt tesz, amit csak akar. Fölmagasztalja és nagyobbak tartja magát minden istennél, és szörnyűségeket mond még az istenek Istene ellen is. De csak addig boldogul, amíg véget nem ér a harag”* – ami tipikusan az Ószövetségben használatos kifejezés a nagy nyomorúságra. *„Mert ami el van határozva, annak meg kell történnie”* (36. vers). De csak addig boldogul, amíg véget nem ér a harag, vagyis a nagy nyomorúság. *„Nem törődik őseik istenével”* – nyilvánvalóan zsidó lesz tehát – *„nem törődik az asszonyok bálványával”*. Az angol King James fordítás pedig így fogalmaz: *„Nem törődik sem atyái Istenével, sem a nők vágyával”*. Az utóbbi két lehetséges jelentést hordozhat. Először is, minden zsidó lány arra a hatalmas megtiszteltetésre vágyott, hogy ő lehessen a Messiás édesanyja. Az Ige pedig azt írja Jézusról, hogy ő a népek vágya. Ahogy említettem, minden fiatal zsidó lány vágya volt, hogy a Messiás édesanyja legyen. Isten végül Máriát választotta, de minden lány erre vágyott. Ezért is nevezi el oly sok zsidó asszony gyermekét Józsuénak – reménykedve, hogy Isten majd az ő fiukat használja Izráel megmentésére.

Létezik napjainkban a muzulmánoknak egy olyan csoportja – ők a drúzok -, akik egy rendkívül titokzatos vallást tettek magukévá. Vallásuk olyannyira titokzatos, hogy még maguk a hívek sem tudják, pontosan miről szól – egyedül a papok ismerhetik a titkot. Ebben a csoportban nem is tanítják az embereket, és csupán a papok, a titkos ismeretek tudói dicsőíthetnek, akik megesküdték, hogy senki előtt nem fedik fel a titkokat. Ha ma ellátogatunk a drúzok falvaiba, azonnal felismerhetjük, kik közöttük a papok. Ők ugyanis bő nadrágot viselnek, amelyen elől egy hatalmas erszényszerű zseb is van, mégpedig azért, mert a drúzok vallása azt tanítja, hogy a Messiás férfitől születik majd, ők pedig így készülnek a terhességre. Nem viccelek! Fényképeket is készítettem. Ha ma ellátogatsz egy drúz faluba, érdekes lesz látnod, ahogy ezek a férfiak bő nadrágban járnak egyfajta erszénnyel a hasukon abban a reményben, hogy valamelyikük lesz majd a kiválasztott, aki a Messiást megszülné. Ilyen értelemben tehát a „nők vágya” a Messiásra utalna. Így is fordíthatnánk: „Nem törődik őseinek istenével, sem Jézus Krisztussal” – istenkáromló ember lesz. *„Nem törődik őseik istenével, nem törődik az asszonyok bálványával, egy istennel sem, mert mindegyiknél nagyobbak tartja magát”* (37. vers). Kétségtelen tehát, hogy ez a helyes magyarázat. Mások úgy értelmezik a King James fordításban szereplő megfogalmazást, miszerint „nem törődik az asszonyok vágyával”, hogy az Antikrisztus homoszexuális lesz. Helyesebben tesszük azonban, ha ezt az igeverset a zsidó kultúra kontextusában vizsgáljuk – ennek fényében pedig ahelyett, hogy az Ige egy homoszexuális férfira utalna, valószínűleg inkább arra utal, hogy az eljövendő férfi semmibe veszi majd Jézus Krisztust. *„Ezek helyett az erődök istenét tiszteli, olyan istent, akit ősei nem ismertek, tiszteli arannyal, ezüsttel, drágakövel és egyéb értékes dolgokkal”* (38. vers). Figyeljük csak meg, hogy emberek napjainkban is az erődök istenét tisztelik arannyal és ezüsttel. Tudtátok, hogy egyedül ebben az évben száz milliárd dollárt költöttünk fegyverkezésre? Milyen szomorú visszaélés ez a világ erőforrásaival! Mindez azonban előkészíti a terepet ennek a férfinak, aki az erődök istenét tiszteli. *„Az erődökkel ellátott városokkal így bánik az idegen istenek nevében: amelyik elismeri, annak tekintélyét megnöveli, uralomra juttatja sokak fölött, és földet oszt jutalmul”* (39. vers). Izráel földjét tehát szétosztogatja majd jutalmul.

„A vég idején összecsap vele a déli király. Az északi király forgószélként tör rá harci kocsikkal, lovasokkal és sok hajóval. Behatol az országokba, és előzönlí őket, mint az áradat. Behatol az ékes földre is, ahol sokan elesnek. De az edómi,” – ami Jordániának felel meg –, *„moábi, és ammóni nép legjava megmenekül a hatalmából”* (40-41. vers). Jordániát tehát nem foglalja majd el az Antikrisztus, Izráel azonban igen. Ez azért is érdekes, mert a zsidók ezen a ponton Jordániában menekülnek majd, mégpedig Petra sziklavárosába, ahol három és fél éven át táplálja és óvja őket Isten a nagy nyomorúság idején, mikor Isten kiönti haragját a földre. Edóm, vagyis Jordánia tehát megmenekül, de Egyiptom felé is elindul. *„Kiterjeszti hatalmát az országokra, nem menekül meg Egyiptom sem”* (42. vers) – Egyiptomot elfoglalja. *„Birtokba veszi Egyiptom arany-és ezüstkincseit és minden drágaságát. Libiaiak és etiópok*

lesznek kíséretében. De a keletről és északról jövő hírek megrémitik, ezért kivonul nagy haraggal, elpusztít és kiirt sokakat. Felállítja pompás sátrát a tenger és az ékes szent hegy között. De eléri a vég, és senki sem segíthet rajta” (43-45. vers). Ezzel az Antikrisztusra utal, aki a európai egyesült nemzetek vezetője lesz majd, és elindul, hogy meghódítsa Afrikát. Áthalad Izráelen, elfoglalja Egyiptomot, elindul Libia és Etiópia felé, de akkor hirt kap, hogy Oroszország és Kína csapatai támadásba lendültek, így megszakítja Afrikai hódító hadjáratát, és visszafordul, hogy Izraelben, a Megiddó völgyében megütközzön az ellenséggel. Kína hatalmas haderővel támad majd – a Jelenések könyvében azt olvassuk, hogy az Eufrátesz felszárad majd előttük, hogy átkelhessenek rajta. Az orosz csapatok pedig szintén az egyesült európai hadsereg ellen indul majd csatába. Az Egyesült Államok kétségtelenül az európai csapatok oldalán harcol majd. Egy végső, világméretű háború ez, melynek fő hadszíntere az izraeli Megiddó völgye lesz. Ezt szoktuk az armageddóni csataként emlegetni, amelyről annyit olvashattatok és hallhattatok már. Az imént felsorolt események vezetnek tehát el az armageddóni csatához: ahogy Afrika meghódításával foglalatoskodik, hirt kap, hogy Kína és Oroszország szövetséget köt ellene, majd támadásba lendül, ezért nagy haraggal visszafordul, és megütközik az ellenséggel Megiddó völgyében. Ekkor majd a lovak kengyeléről is vér folyik, és beborítja az egész völgyet, ahogy több millió ember áldozatul esik a hatalmas vérengzésnek. A hatalmas armageddóni csata idején tér majd vissza Jézus.

12. fejezet: „*Abban az időben eljön Mikáel, a nagy vezér, aki a te néped mellett áll. Nyomorúságos idő lesz az*” – a nagy nyomorúság –,*amilyen nem volt, mióta népek vannak, addig az időig. De abban az időben megmenekül néped, mindaz, aki be lesz írva a könyvbe*” (1. vers). Eljön tehát a nagy nyomorúság ideje, de Dániel népe megmenekül. A nép különböző módokon menekül majd meg. Először is, Isten száznegyvennégyezret elpecsétel közülük, és megóv a csapások idején. Másodsorban lesznek olyanok, akik elmenekülnek Petrába, a sziklavárosba, ahol Isten gondoskodik biztonságukról. Jézus figyelmeztette is tanítványait, sőt tulajdonképpen a zsidó népet, hogy „*amikor pedig meglátjátok a pusztító utálatosságot, ahogy Dániel próféta megmondta, ott állni a szent helyen – aki olvassa, értse meg! -,*” – vagyis amikor meglátjátok az Antikrisztust megállni Isten templomában, és halljátok, amint kijelenti magáról, hogy ő Isten –,*akkor azok, akik Júdeában vannak, meneküljenek a hegyekbe*” (Máté 24:15-16) – vagyis fussanak, amilyen gyorsan csak tudnak. Ha épp kint vannak a mezőn, már ne is menjenek haza, csak meneküljenek! A Jelenések könyvében azt olvassuk, hogy Isten sasszárnyakat ad nekik – úgy hangzik, mintha helikopterekről lenne szó -, hogy a pusztába repülhessenek, arra a helyre, ahol Isten három és fél éven át gondjukat viseli majd. Az Ézsaiás 16-ban Isten megparancsolja Jordániának, hogy nyissa meg kapuit, és fogadja be népét, hadd jussanak el biztonságban Petrába, amíg el nem múlik a nagy nyomorúság. Amikor az Antikrisztus észreveszi, hogy a zsidók menekülnek, egy egész hadsereget küld a nyomukba, de megnyílik majd a föld, és elnyeli a sereget. Azután persze már Oroszország és Kína

támadása köti majd le a figyelmét, és nem üldözi tovább őket, Isten pedig három és fél évig óvja majd őket a pusztában. Tehát: „*Abban az időben megmenekül néped, mindaz, aki be lesz írva a könyvbe*”.

A nép egy része ellen, akik a megfelelő időben nem menekülnek a pusztába, hanem ott maradtak a földön, az Antikrisztus harcba száll majd, és szörnyű pusztítást végez. Valóban olyan nyomorúság köszönt majd be, amelyre még sosem volt példa a nép történetében. Jézus is azt mondta, sohasem volt még, és sohasem lesz még egy olyan időszak az emberiség történetében, mint a nagy nyomorúság. Ezután az Úr a feltámadásról beszél Dánielnek: „*Azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra*” (2. vers). A holtak tehát feltámadnak majd. Az igazak és a bűnösök feltámadására azonban nem egyidőben kerül sor – az igazak ezer évvel a bűnösök előtt támadnak fel. Ebből az igeversből első olvasásra ugyan úgy tűnhet, hogy a két eseményre egyidejűleg kerül sor, de a Jelenések könyvében láthatjuk, hogy a két feltámadás elkülönül. „*Azok közül, akik alusznak a föld porában, sokan felébrednek majd: némelyek örök életre, némelyek gyalázatra és örök utálatra*”. A nagy feltámadás természetesen Jézus Krisztus feltámadásával kezdődött, hiszen azt olvassuk, hogy Krisztus feltámadását követően sok szent sirja megnyílt, és látták őket Jeruzsálem utcáin sétálni. A bűnös holtak feltámadására az ezeréves uralom után kerül majd sor, amikor oda kell állniuk Isten nagy fehér ítélőszéke elé. És felébrednek majd gyalázatra és örök utálatra.

„*Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké*” (3. vers). Tudjátok, vannak olyanok, akik élete egy jelzőraketához hasonlítható: pár másodpercig fényesen világítanak, de hamar kialszanak. Egyszer csak berobbannak, és mindenki elájul. De ugyanolyan hirtelen el is halványulnak. Az emberek csodálata mulandó: ma még fenhargon ünnepelnek téged, holnap pedig kifütyülnek. Az emberek csodálata mulandó. Ezért inkább arra törekedjünk, hogy Isten országában világítsunk fényesen! Annyira szeretem minden évben a függetlenség napján tartott impozáns tűzijátékot! Mindig megnézem! De tudjátok, amikor végetér a nagy látványosság, egy ideig még nem lehet látni a csillagokat az égen – pedig ott vannak, és világítanak örökké. Talán nem olyan látványos és erős a fényük, de folyamatosan világítanak! Egyesek azonban csak pár másodpercig fénylenek, és máris kialszanak. „*Az okosok fényleni fognak, mint a fénylő égbolt, és akik sokakat igazságra vezettek, mint a csillagok, mindörökké*”. Te melyik égbolton akarsz tündöklően ragyogni? „*Te pedig, Dániel, zárd be ezeket az ígéket, és pecsételd le ezt a könyvet a végső időkhig*” – Dániel tehát azt az utasítást kapja, hogy zárja le ezt a könyvet a végső időkhig. Más szóval: „Dániel, te ezeket a dolgokat még nem értheted, de a végső időkben majd megértik!”. „*Sokan tévelyegnek majd, de az ismeret gyarapodik*” (4. vers). Ha a szűkebb szövegekörnyezetet vizsgáljuk, az ismeret Dániel könyvének ismeretére, vagy a benne található prófécia ismeretére vonatkozhat. Isten valóban megnyitotta előttünk Dániel könyvét ezekben az utolsó időkben. Nekünk már megvan az az előnyünk, hogy visszatekinthetünk a múltba, és

láthatjuk, milyen pontosan szólt Isten a múltbeli eseményekről. Sőt mi több, azt is láthatjuk, mindez hogyan kapcsolódik a jelenhez, illetve a jövőhöz. Dániel könyve tehát többé nem egy zárt könyv, hanem tárva-nyitva áll előttünk – és könnyen érthető minden szorgalmas bibliatanulmányozó számára. Mert az ismeret gyarapodott. Az ismeret gyarapodását azonban úgy is szokták értelmezni, hogy az az emberiség ismeretanyagának gyarapodását jelenti. Tény, hogy erre is sor került a mi generációnk életében. 1950 és 1960 között az emberiség ismeretanyaga megkétszereződött. Más szóval, mindazok az ismeretek, melyeket az ember Ádámtól egészen 1950-ig felhalmozott, a következő évtizedben megduplázódott! 1960-ra az emberek kétszer annyi ismeretet gyűjtöttek, mint addig együttvéve. Természetesen a számítógépek és mikrochipek segítségével most, az 1970-es években is biztosan sikerül majd megdupláznunk ismereteinket. Az ismeret tehát gyarapodott. „*Sokan tévelyegnek majd*” – az angolban pedig ez áll: „sokan járnak-kelnek majd”. Bámulatos, hogy ha holnap este felszállok egy gépre, egy másik városban, vagy akár egy másik kontinensen reggelizhetek!

„*Azután én, Dániel láttam, hogy még ketten állnak ott, egyik a folyam innenső partján, másik a folyam túlsó partján*” (5. vers). „*Az egyik megkérdezte a gyolcsruhába öltözött férfit*” – azt látjuk tehát, hogy mások is voltak a gyolcsruhába öltözött férfi társaságában, ezért is gondolom, hogy a gyolcsruhába öltözött férfi Jézus Krisztus volt, angyalok kíséretében. „*Aki ott állt a folyam vize mellett: Mikor lesz vége ezeknek a csodás dolgoknak?*” (6. vers). Mikor lesz vége ezeknek a dolgoknak – a nagy nyomorúságnak, és a hozzá kapcsolódó eseményeknek? „*Hallottam, hogy a gyolcsruhába öltözött férfi, aki a folyam vize mellett állt, jobbját és balját az égre emelve megesküdött az örökké élőre: Egy időszak, meg két időszak és egy fél időszak múlva!*” – egy év, két év, és fél év – „*Mert amikor véget ér a szent nép megrontójának hatalma, mindezek beteljesednek*” (7. vers). „*Hallottam ugyan, de nem értettem, ezért megkérdeztem: „Uram, mi lesz végül mindebből? Ő így válaszolt: Menj el, Dániel, mert ezek az igék le vannak pecsételve a végső időkig*” (8-9. vers). Mintha ezt mondaná Isten Dánielnek: „Ne aggódj, menj utadra, mert ezek az igék le vannak pecsételve a végső időkig!” – vagyis mostanáig, amikor Isten lehetővé tette számunkra, hogy megértsük a Dániel könyvében olvasottakat. „*Sokan megtisztulnak, fehérek és kipróbáltak lesznek, a bűnösök pedig bűnösök maradnak. A bűnösök közül senki sem érti meg, de az okosok megértik*” (10. vers).

Ahogy Dániel napra pontosan megjövendölte a Messiás eljövetelét – 173 880 nap attól fogva, hogy kihirdetik a parancsot Jeruzsálem újjáépítésére -, Dániel azt a napot is megjövendölte, amikor Jézus visszatér a földre. Nem arra a napra gondolok, amikor Jézus visszatér, hogy magával vigye egyházát, hiszen senki sem ismeri annak napját, vagy óráját. Nem tudhatjuk, mikor tér vissza az Úr az ő egyházáért. De amikor a hétéves időszakl közepén az Antikrisztus parancsára beszüntetik a napi áldozatokat és az imát, az Úr Igéje szerint még 1290 napnak kell eltelnie: „*Attól fogva, hogy megszüntették a mindennapi áldozatokat, és felállították az iszonyatos bálványt, ezerkétszázkilencven nap telik el*” (11. vers). Ha akkor

még itt leszel a földön, bejelölheted a naptáradban, és elkezdheted számolni a napokat. És hidd el, vissza fogsz számolni, mert egy szörnyű, nyomorúságos időszak lesz az, ahogy Isten kiötni haragját ítéletként a földre. Ezen a ponton arra bátorítanálak benneteket, hogy olvassátok el a Jelenések 6-18-as fejezeteit, hogy teljesebb képet kapjatok arról, mi történik majd abban a három és fél évben. Szörnyű időszak lesz. *„Boldog, aki állhatatos marad, és megéri az ezerháromszázharmincöt nap elteltét”* (12. vers) – ez tehát már 45 nappal Krisztus eljövetele után lesz. A Máté 25:31-ben azt olvassuk, hogy amikor Jézus visszatér, összegyűjti majd a népeket az ítéletre, és elválasztja őket egymástól, ahogy a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. *„Akkor így szól a király a jobb keze felől állókhoz: Jöjjetek, Atyám áldottai, örököljétek a világ kezdete óta számotokra elkészített országot (...) Akkor szól majd a bal keze felől állókhoz is: Menjetek előlem, átkozottak, az ördögnek és angyalainak elkészített örök tűzre”* (Máté 25: 34, 41). Sokan túlélnek majd a nagy nyomorúság időszakát, de fontos, hogy a nagy nyomorúság idején ne imádják az Antikrisztust, és ne vegyék az ő jelét. Mert ha valaki imádtá az Antikrisztust, és vette az Antikrisztus bélyegét, annak többé semmi reménye az üdvösségre.

A Jelenések 14-ben János lát egy angyalt repülni az ég közepén, aki így kiált: *„Ha valaki imádja a fenevadat és annak képmását, és felveszi annak a bélyegét a homlokára vagy a kezére, az is inni fog az Isten haragjának borából, amely készen van elegyítetlenül haragjának poharában, és gyötrődni fog tűzben és kénben a szent angyalok és a Bárány előtt”* (Jelenések 14: 9-10) – ezzel eljátszották minden lehetőségüket az üdvösségre. Másrészt viszont, ha te akkor elutasítod a fenevad bélyegét, halállal is büntethetnek majd érte. Valószínűleg tehát jól teszed majd, ha az oregoni sűrű erdőben rejtőzöl el egy kis menedékházban, és három és fél évre elegendő ételt, búzát és fegyvert halmozol fel magadnak, hogy megmenekülj! Remélhetőleg az azt követő 45 napot is túléled majd – az ítélet 45 napját, mert pusztán annak ténye, hogy túlélted a nagy nyomorúságot, még nem jelent biztosítékot arra, hogy a végén beléphetsz majd Isten országába. Hiszen azután oda kell még állnod Isten ítélőszéke elé, amikor majd így szól az Úr: *„Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok”* (Máté 25: 35). *„Uram, de hát mikor tettük ezt veled?”*. *„Hát nem akkor, amikor sorra lelőttétek azokat, akik próbáltak hozzáférni az élelmiszerkészleteitekhez!”*. Szóval úgy tűnik, jobb lesz, ha a puskátokat félrerakjátok, ha túl akarjátok élni azt a 45 napot. *„Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiak közül, velem tettétek meg”* (Máté 25:40) – és beléphetnek majd Isten országában. Lesznek tehát olyanok, akik túlélnek a nagy nyomorúságot, és beléphetnek majd Isten országába. Javarást azonban olyanokat találunk majd Isten országában, akik már azelőtt átadták életüket az Úrnak, és vele együtt térnek vissza. Mert Jézus visszatér több ezer szentjével, hogy ítéletet tartson a fölf felett, mi pedig vele élünk és uralkodunk majd a földön ezer éven keresztül.

Dánielnek azonban ezt mondja Isten: „*Te pedig menj a vég felé! Elpihensz majd, de fölkel sz kijelölt sorsodra a végső napon!*” (13. vers). Bámulatos próféciákat találunk Dániel könyvében, aki Isten bámulatos embere volt. Dániel az eszlők között szerepel a listámon, akivel már alig várom, hogy a mennyben találkozom. Annyira tisztelem ezt az istenfélő embert, és alig várom, hogy beszélgethessek vele, és tanulhassak tőle. Dániel kapcsolata az Úrral csodálatos és rendkívül mély volt. Ez lesz az egyik nagyszerű dolog a mennyben – megismerkedhetem majd Isten nagy embereivel! Jövő héten Hóseás könyvét kezdjük majd el tanulmányozni, mégpedig az első öt fejezetet nézzük meg. Hamarosan befejezzük az Ószövetséget, hiszen a hátralévő könyvek igen rövidkék, utána pedig rátérünk az Újszövetségre, és azt is végigvesszük. Péter egy fontos kérdést intéz hozzánk az Újszövetségben: „Annak fényében, hogy a fizikai világ hamarosan elmúlik, az elemek megolvadnak, és mindent felemészt a tűz, vajon mit kéne fontosnak tartanunk az életünkben?”. Ha te materialista lévén minden kincsedet a fizikai dolgokban talárod meg, mindent elveszitesz majd, amiben bíztál, amikor egy napon megsemmisül ez a fizikai világ. Ezért nem jól teszed, ha materialista, vagy humanista vagy. Milyen embereknek kéne lennünk? Péter válasza: olanoknak, akik szentségben élnek és Istennel járnak. Lelkieknek kéne lennünk. Fontos, hogy Istenen tartsuk a szemünket, nem pedig a fizikai világ fizikai dolgain. Fontos, hogy a szívünk az örökkévaló dolgokra koncentráljon, ne pedig arra, ami mulandó. Istenem, kérlek segíts nekünk, hogy megvizsgáljuk önmagunkat, az életünket és meglássuk, mi az, amit fontosnak tartunk, és hol vannak a kincseink. Mert ahol a kincsünk van, ott lesz a szívünk is. Uram, segíts nekünk, hogy a mennyei dolgokra, a lelki dolgokra tudjunk kincsként tekinteni, és azokat tartsuk az életben az igazán értékesnek. Uram, segíts nekünk megvizsgálni a szívünket, az életünket, hadd várjuk nagy izgalommal a te dicsőséges eljöveteledet, amikor megalapítod országodat. Isten áldjon benneteket, őrizzen és töltsön be benneteket szeretetével és Szentlelkével. Az Úr irányítsa lépteiteket az Ő akarata szerint, Jézus Krisztus nevében, ámen.